



DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1492-5

24. januar 2023

Statsbudsjettet 2023 - Tildelingsbrev til Norges forskningsråd

Innholdsfortegnelse

Statsbudsjettet 2023 - Tildelingsbrev til Norges forskningsråd	1
1. Innledning	2
2. Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd	2
2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Landbruks- og matdepartementet	2
2.1.1 Målrettet bruk av midler til forskning og innovasjon	2
2.1.2 Kunnskap og kompetanse er tilgjengelig for næring og forvaltning	4
2.1.3 En effektiv og robust instituttsektor i samspill med andre	4
2.2 Styringsinformasjon	4
3. Budsjetttildelinger og fullmakter for 2023	5
3.1 Forskningsaktivitet over kap. 1137 post 50	5
3.2 Grunnbevilgning over kap. 1137 post 51	6
3.3 Utbetalingsplan	6
3.4 Orienteringssaker	7
4. Felles post for virksomhetskostnader	7
5. Rapportering for 2023	7
6. Planlagte styringsmøter	7

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Forsknings- og
administrasjonsavdelingen

Saksbehandler
Anine Norgren-
Jahnsen
22 24 92 66

1. Innledning

Vi viser til Prop. 1 S (2022-2023) for Landbruks- og matdepartementet (LMD), og Innst. 12 S (2022-2023). Tildelingsbrevet tar utgangspunkt i disse dokumentene og gir styringssignaler til Norges forskningsråd for forvaltningen av midlene over kap. 1137 Forskning og innovasjon, post 50 Forskningsaktivitet og post 51 Grunnbevilgninger m.m.

Videre viser vi til Prop. 1 S (2022-2023) fra Kunnskapsdepartementet, samt Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrende departement for 2023, herunder omtale av Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning, Meld. St. 5 (2022–2023).

2. Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd

Forskningsrådet har fem mål:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskaping i næringslivet
3. Møte store samfunnsutfordringer
4. Et velfungerende forskningssystem
5. God rådgivning

Av de fem målene for Forskningsrådet, som alle er viktige for Landbruks- og matdepartementets tildelinger, er det særlig Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet og Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer som støtter opp under departementets sektorpolitiske prioriteringer.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Landbruks- og matdepartementet

Forskning, innovasjon og kunnskapsutvikling skal bidra til å nå alle de fire overordnede landbruks- og matpolitiske målene – *matsikkerhet og beredskap, landbruk over hele landet, økt verdiskaping og bærekraftig landbruk med lavere utslipp av klimagasser*, i tillegg til de tre forskningspolitiske delmålene *målrettet bruk av midler til forskning og innovasjon, kunnskap og kompetanse er tilgjengelig for næring og forvaltning og en effektiv og robust instituttsektor i samspill med andre*.

Departementet har også ansvar for nødvendig kunnskapsbygging innenfor reindrift og høstbare viltressurser.

2.1.1 Målrettet bruk av midler til forskning og innovasjon

Departementet legger vekt på forskning, innovasjon og teknologiutvikling som kan bidra til nok, sunn og trygg mat basert på norske ressurser, samtidig som klimagassutslippene blir redusert, opptaket av karbon øker og miljøet blir tatt hensyn til. For å lykkes med dette trengs det forskning som bidrar til mer effektiv og bærekraftig utnyttelse av tilgjengelige ressurser og kunnskap om hvordan produksjonen kan tilpasses et endret klima og varierende driftsforhold rundt om i landet. Kunnskap om god plante- og dyrehelse i et endret klima, lavt forbruk av antibiotika og dyrevelferd vil også være viktig.

Videre skal kunnskap og teknologiutvikling legge grunnlag for verdiskaping og nye grønne arbeidsplasser over hele landet. Økt og mer effektiv utnyttelse av fornybare biologiske ressurser fra skog, jord og hav gir viktige bidrag til en sirkulær bioøkonomi. Trygg bruk av bioressurser i sirkulære kretsløp på tvers av næringer setter imidlertid krav til ny kunnskap. Tilsvarende vil en sirkulær bioøkonomi sette krav til kunnskap om bærekraftig bruk av areal, der hensyn til miljø og klima blir balansert mot hensyn til næringsutvikling.

Landbruks- og matforskningen skal bidra til økt innovasjon, kommersialisering og konkurransekraft i de mange næringene i landbruket og støtte opp under behovet for kunnskap i forvaltningen. Offentlige og private aktører står i stor grad overfor de samme kunnskapsbehovene innenfor områder som nok og trygg mat, bedre ressursutnyttelse og økt verdiskaping og sysselsetting i landbruks- og matnæringene.

Den nye Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning, Meld. St. 5 (2022–2023), løfter frem områder som bærekraftig og klimatilpasset landbruk, bærekraftig bioøkonomi, behovet for en tverrfaglig og helhetlig tilnærming til helseutfordringer (én- helse), samt matsikkerhet og forsyningsrisiko. Landbruks- og matdepartementets midler til forskning skal på lang sikt bidra til å dekke de kunnskapsbehovene som omtales på disse områdene.

Departementet er opptatt av at Forskningsrådet legger til rette for forskning på tvers av sektorer og fagområder innenfor områdene mat, inkludert sjømat, ernæring, helse og miljø, hvor én helse-perspektivet også ivaretas. Det vises til likelydende formulering i tildelingsbrev fra NFD, HOD og KLD.

Departementet er opptatt av at forskningen skal være relevant for næring og forvaltning. For å ivareta dette ber departementet om at Forskningsrådet over tid etterstreber en hensiktsmessig balanse mellom spissede forskningsprosjekter for å løse spesifikke utfordringer og større tverrfaglige prosjekter.

Forventninger til samarbeid med andre aktører

Landbruks- og matdepartementet er opptatt av å øke innovasjonsgraden i sektoren, og kommersialisering av forskningsresultater. Dette forutsetter samarbeid mellom relevante virkemiddelaktører, og departementet viser her til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer.

Det er viktig å se forskningsinnsatsen i sammenheng med tildelinger fra Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og Forskningsmidler over jordbruksavtalen.

Internasjonalisering av landbruks- og matforskningen er viktig. Norges forskningsråd skal legge til rette for at de nasjonale forskningsprioriteringene blir videreutviklet i det strategiske, tematiske og finansielle samspillet med EU-forskningen, som Horisont Europa og relevante partnerskap og samfunnsoppdrag/missions. Landbruks- og matdepartementet har et særlig ansvar for samfunnsoppdrag jordhelse og mat. Som omtalt i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev skal Forskningsrådet videreføre sitt internasjonale arbeid for departementene.

Det skal arbeides videre for å legge til rette for et godt nordisk samarbeid innenfor landbruksforskning.

2.1.2 Kunnskap og kompetanse er tilgjengelig for næring og forvaltning

En målrettet politikktutforming med gode beslutninger for landbruks- og matsektoren krever tilgang på oppdatert kunnskap.

Forvaltningen har behov for kunnskap for å sikre nok og trygg mat, god dyre- og plantehelse, god dyrevelferd, samtidig som det tas hensyn til miljø og klima. Landbrukets rolle og bidrag i samfunnsutviklingen er også sentralt. For å støtte opp under kunnskapsbehovene, og som ledd i utvikling av landbrukets verdikjeder, vil også samfunnsfaglig forskning innenfor departementets prioriterte forskningsområder være viktig.

Forskningsrådet spiller en viktig rolle når det gjelder formidling av resultater fra forskningen, og på den måten bidra til at resultater fra forskning tas i bruk.

2.1.3 En effektiv og robust instituttsektor i samspill med andre

Det er fremover behov for å produsere nok og trygg mat i et klima i endring, samtidig skal det tas nødvendige klima- og miljøhensyn. Dette tilsier at landbruks- og matnæringene i Norge står overfor store oppgaver. Samtidig er det store muligheter for videreutvikling av landbruket innenfor bioøkonomien. Dette krever ny kunnskap og samspill på tvers av fagmiljøer. En effektiv og sterk instituttsektor er viktig for å sikre god, forskningsbasert forvaltning, og faller inn under *Mål 4 Et velfungerende forskningssystem*.

De landbruks- og matfaglige forskningsmiljøene skal være effektive, levere forskningsresultater av høy kvalitet og relevans, og ha godt omdømme og høy internasjonal konkurransekraft. For å styrke konkurranseevnen i hele verdikjeden for mat, tre, energi og tjenester, er det et mål å øke den næringsrelevante forskningen og bidra til at næringslivet styrker sin egen forskningsinnsats og i større grad nyttiggjør seg av forskningsbasert kunnskap. God rekruttering og moderne infrastruktur for forskning er også viktig for å øke kvaliteten.

2.2 Styringsinformasjon

Når det gjelder omtale av styringsinformasjon for de fem målene, viser vi til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatstyrer, *punkt 3 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd*.

Styringsinformasjon for de sektorpolitiske prioriteringene fremgår i struktur og forventninger til rapporteringen i vedlegg til årsrapporten (departementsvise rapporter). Vi viser til punkt 5 Rapportering for 2023 i dette tildelingsbrevet for presisering av hvilke sektorpolitiske prioriteringer Landbruks- og matdepartementet forventer at Forskningsrådet skal rapportere på.

3. Budsjettildelinger og fullmakter for 2023

Landbruks- og matdepartementet tildeler for 2023 følgende beløp til Forskningsrådet:

Område	Kr
Kap. 1137 post 50 Forskningsaktivitet,	192 906 000
Kap. 1137 post 51 Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m. m	198 840 000
Sum	391 746 000

Departementet orienterer om at 3 mill. kroner av bevilgningen som fremkommer under kap. 1137 post 50 i Prop. 1 S (2022-2023) er holdt tilbake. Midlene vil gå til kortsiktige forskningsbehov.

3.1 Forskningsaktivitet over kap. 1137 post 50

For 2023 stiller Landbruks- og matdepartementet til rådighet 192 906 000 kroner over posten, fordelt på følgende delporteføljer som i all hovedsak dekker departementets sektorpolitiske prioriteringer som omtalt under 2.1.1:

<i>Mat og bioressurser (BIONÆR)</i>	177 186 955
<i>Naturmangfold og miljø (MILJØFORSK)</i>	2 000 000
<i>Energi og lavutslipp (ENERGIX)</i>	4 000 000

Øvrige budsjettformål av relevans for departementet videreføres på om lag samme nivå som for 2022. Det legges til grunn at innsatsen innenfor sirkulær bioøkonomi skal følges opp innenfor delporteføljen *Mat og bioressurser (BIONÆR)*.

De midler som landbruks- og matdepartementet stiller til disposisjon for Forskningsrådet skal utnyttes effektivt og målrettet. Departementet gir Forskningsrådet fullmakt til å omfordele midler mellom virkemidler innenfor bevilgningen på en post, så lenge måloppnåelsen sikres på lengre sikt. Årsaker til omdisponeringer kan være forsinkelser i utlysninger eller dårlig søkning ved en bestemt utlysning, eller oppfølging av relevante tverrgående satsinger. Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet og/eller vesentlige omdisponeringer skal alltid tas opp med departementet som tildeler midler.

Departementet legger føringene slik de fremgår av Prop. 1 S for 2023 til grunn for fordeling av tildelingene på de ulike delporteføljene, slik de fremgår av tabellen over. Det følger av dette at sentrale områder for departementet skal følges opp innenfor rammene av delporteføljen *Mat og bioressurser*, så langt det lar seg gjøre.

I den nye Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning lanserte regjeringen et samfunnsoppdrag om bærekraftig fôr, med mål om at alt fôr til oppdrettsfisk og husdyr skal komme fra bærekraftige kilder og bidra til å redusere klimagassutslippene fra matsystemene. Forskningsrådet skal bidra i arbeidet med å utvikle samfunnsoppdrag som virkemiddel, jf. føringer i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev til Forskningsrådet for 2023.

For å sikre et godt kunnskapsgrunnlag og god innretting av samfunnsoppdraget i implementeringsfasen, kan det være behov for å lyse ut utredninger og/eller kunnskapsoppsummeringer. Eventuelle kostnader knyttet til dette må finansieres innenfor departementets bevilgning til Forskningsrådet. Det vises til tilsvarende føringer i tildelingsbrevet fra NFD.

Landbruks- og matdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Klima- og miljødepartementet, Utenriksdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet viderefører tildelingen til EUs strålevernprogram (EURATOM) på to mill. kroner. For nærmere omtale vises det til tildelingsbrev fra Helse- og omsorgsdepartementet.

3.2 Grunnbevilgning over kap. 1137 post 51

Bevilgningen over kap. 1137 post 51 omfatter grunnbevilgninger til Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), Veterinærinstituttet (VI) og Ruralis. For 2023 stiller Landbruks- og matdepartementet til rådighet 198 840 000 kroner over posten.

Kunnskapsdepartementet har fastsatt reviderte "Retningslinjer for statlig grunnbevilgning til forskningsinstitutter og forskningskonsern", gjeldende fra 1. januar 2022. For institutter som mottar grunnbevilgning fra Landbruks- og matdepartementets budsjett, skal Forskningsrådet ikke bruke en rekursiv utregningsmåte i beregning av hvordan den konkurranseutsatte delen av grunnbevilgningen skal fordeles. Det innebærer at oppnådd grunnbevilgning ett år ikke skal legges til grunn for beregning av neste års grunnbevilgning.

For 2023 skal 1 pst av bevilgningen over kap. 1137 post 51, fratrukket husleiekompensasjonen til NIBIO, fordeles til NIBIO, VI og Ruralis etter oppnådde resultater ut fra gjeldende indikatorer.

3.3 Utbetalingsplan

Beløpet som tildeles i tråd med dette tildelingsbrevet blir overført til virksomheten etter følgende utbetalingsplan:

- Medio januar med kr 195 873 000
- Medio august med kr 195 873 000

3.4 Orienteringssaker

Departementet har satt av 9 509 768 kroner til husleiekompensasjon for Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), herunder 1 803 045 kroner over post 50 og 7 706 723 kroner over post 51.

4. Felles post for virksomhetskostnader

Virksomhetskostnadene over kap. 285 post 55 skal dekke alle kostnader til drift av Forskningsrådets virksomhet, dvs. alle kostnader som ikke er FoU-midler som skal fordeles videre. Unntaket er nasjonale fag-, tema- og institusjonsevalueringer som fortsatt vil bli finansiert gjennom FoU-midlene fra det enkelte departement.

Landbruks- og matdepartementet viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer for nærmere beskrivelse av hvilke tjenester som Forskningsrådet skal ivareta for departementene innenfor rammen av midlene på posten for virksomhetskostnader.

5. Rapportering for 2023

Landbruks- og matdepartementet ber om at sektoransvaret legges til grunn for rapporteringen. Sektoransvaret er utdypet i punkt 2.1 i dette tildelingsbrevet. Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med struktur og forventninger til rapportering i vedlegg til årsrapporten (departementsvise rapporter).

Departementet har behov for rapportering på sentrale områder som ligger under departementets sektoransvar, og at det gis kvalitative vurderinger av resultater og effekter av departementets forskningsmidler. I tillegg bes det om at de fire overordnede landbruks- og matpolitiske målene *Matsikkerhet og beredskap, Landbruk over hele landet, Økt verdiskaping og Bærekraftig landbruk med lavere utslipp av klimagasser* inngår som del av rapporteringen.

6. Planlagte styringsmøter

Departementet vil avholde to styringsmøter i 2023. Vårmøtet vil være konsentrert rundt Forskningsrådets måloppnåelse, med utgangspunkt i årsrapporten for 2022. Høstmøtet vil hovedsakelig være konsentrert om Forskningsrådets budsjettforslag for 2025.

Med hilsen

Hanne Yssen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Anine Norgren-Jahnsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Kunnskapsdepartementet
Riksrevisjonen